

Naardermeer NS-wandeloct

Beschrijving van de wandeloct

Inleiding

Het Wandelplatform-LAW heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelocten volgen merendeels een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW).

De wandeling Naardermeer loopt grotendeels samen met een route van de Vereniging Natuurmonumenten, het Floris V-pad (LAW 1-3, Amsterdam-Bergen op Zoom, 245 km) en het Waterliniep pad, (Streekpad 18, Muiden-Werkendam, 145 km). Het is een rondgaande wandeling die begint en eindigt op station Naarden-Bussum. De route is 19,5 km lang en in te korten tot 18 km. *Vanwege beweiding met vee is het niet toegestaan op deze wandeling een hond mee te nemen. In de weilanden en op het laarzenpad kan het flink drassig zijn, hoge wandelschoenen of laarzen zijn dan vereist.*

Horeca onderweg

In de omgeving van station Naarden-Bussum. Verder komt u onderweg geen horeca tegen. Het is dus aan te bevelen om zelf eten en drinken mee te nemen.

U verlaat het station via de hoofduitgang, gaat 15 meter rechtdoor en vervolgens linksaf, Albrechtlaan. Op de kruising met de Come-niuslaan rechtdoor, Julianalaan en 25 meter verder op een splitsing links aanhouden, Burgemeester van Hasseltlaan (u negeert het naar rechts gaande geel-rood gemarkeerde Waterliniep ad). Waar de weg naar rechts afbuigt, gaat u rechtdoor, een voetpad evenwijdig aan een fietspad, dat 25 meter verder uitkomt op een asfaltweg. Hier gaat u rechtdoor, Juliana van Stolberglaan. Op het punt waar rechts van u een langwerpige plas begint, gaat u rechts en direct daarna linksaf, Graaf Willem de Oudelaan. Zo houdt u de plas aan uw linkerhand. Aan het eind, bij een hoge flat, een drukke weg oversteken en rechtdoor, de Graaf Willem de Oudelaan vervolgen.

Tijdens of vlak na natte periodes kan de route door de weilanden in een zeer modderige staat verkeren. Laarzen of hoge wandelschoenen zijn dan absoluut noodzakelijk. Het is ook mogelijk om een alternatieve route te volgen, die over asfalt gaat (zie de onderbroken lijn op de kaart).

U bevindt zich nu op het geel-rood gemarkeerde Waterliniep ad. Nu steeds rechtdoor, Naarden verlaten, een brug passeren en op een kruising rechtdoor. Waar de weg naar rechts buigt, gaat u even links en direct rechts (bordje van Natuurmonumenten 'Wandelroute, parkeerplaats'). Direct daarna passeert u de parkeerplaats aan uw rechterhand. Vanaf hier volgt u de blauwe pijltjes van Natuurmonumenten.

Water in het Naardermeer

Het Naardermeer is onderdeel van een lange reeks meren en moerassen in de Vechtstreek. Naast dit moerassysteem ligt de heuvelrug van het Gooi. Van oudsher ontvangt het moeras

ondergronds kwelwater van de heuvelrug. Dit water is bijzonder goed van kwaliteit. Door de toenemende wateronttrekking op de heuvelrug kwam steeds minder water beschikbaar en dreigen de moerassen te verdrogen. Voor het Naardermeer besloot men water in te laten uit de Vecht. In de jaren 50 leidde dit tot een ernstige achteruitgang van de waterkwaliteit en natuurwaarden. Als reactie daarop werd een waterzuiveringsinstallatie gebouwd. Van april tot en met oktober is vooral bij 'de Visserij' te zien hoe helder het inlaatwater is. De installatie staat naast de Molen aan de westkant van het gebied. Om meer water beschikbaar te krijgen is de waterwinning in het Gooi met 50 procent verminderd.

2 Boerderij Stadzigt

Op dit informatiepunt vertrekken van mei tot oktober vaartochten van Natuurmonumenten. De tochten variëren van 1 uur tot 2 ½ uur. Reserveren en data via www.natuurmonumenten.nl. Maar u kunt ook ter plekke informeren of u nog meekunt. Op Stadzigt zijn toiletten aanwezig. De observatieheuvel ligt een kilometer verder.

3 Meerkade

De Meerkade, de kade om het oorspronkelijke gebied, stamt uit de 17e eeuw. De kade werd aangelegd ten behoeve van de eerste poging om het meer droog te malen. Vanaf boerderij Stadzigt tot aan de Visserij loopt u over dit oude dijkje. Omdat het Naardermeer een van de weinige natuurlijke meren is, dat wil zeggen niet gevormd door het afgraven van veen, is het in juni 2005 benoemd tot aardkundig monument (zie het informatiepaneel bij de vogelkijkhut).

 U loopt steeds rechtdoor over een asfaltweg, later gras in het midden. Na 700 meter kunt u linksaf naar een observatiepunt lopen,

de route gaat echter rechtdoor. Bij 'Kooilust' wordt het een zandweg. Deze maakt een ruime bocht naar links. In een bocht naar rechts kunt u links naar een observatiehut lopen. Na het bezoek aan de hut de kade verder volgen. Na een huis wordt het een graskade. Links ziet u een moeras. Na 1 km bereikt u 'De Machine', een oud stoomgemaal met uitzichtpunt.

4 De Machine

In 1883 pompten in dit gebouw twee stoommachines dag en nacht om het Naardermeer droog te malen. De rechte vaarten in het gebied dateren ook uit die tijd. Gedurende drie jaar probeerde men akkerbouw op de drooggevallen meerbodem tot een succes te maken. De voedselarme zandbodem en de sterke kwelstroom van het water uit de heuvelrug maakten de onderneming echter onrendabel. De eigenaar van het gebied, een vooraanstaand tweede kamerlid, besloot het gebied terug te geven aan het water en de natuur. "Het heeft mij veel geld gekost, maar ik heb de bodem van het meer gezien", merkte hij droogjes op.

 Het gebouw aan uw rechterhand houden, rechtdoor lopen, een klaphek passeren en het pad verder vervolgen. Ter hoogte van een bord 'Rustgebied, geen toegang' houdt u rechts aan. U houdt daarbij een sloot aan uw rechterhand. 150 meter verder passeert u een klaphek. U steekt een bruggetje over en komt uit op een asfaltweg, waar u linksaf gaat. U loopt nu recht op boerderij 'de Visserij' af. De boerderij aan uw linkerhand passeren, een ophaalbrug oversteken en rechtdoor lopen, Visserijpad, een fietspad. Vlak voor een asfaltweg gaat u linksaf, een pad door de weilanden. (Bij slechte terreinomstandigheden kunt u hier ook rechtdoor de asfaltweg blijven volgen.)

5 De Grote Drecht

De grote kreek die u oversteekt in de Nieuwe Keverdijkse Polder is een historische kreek. De Grote Drecht is bij de natuurontwikkelingswerken weer helemaal uitgegraven. De watergang is ontstaan door de rivier de Vecht, die vanaf Fort Uitermeer nogal eens buiten haar oevers trad en doorbraken forceerde tot aan Naarden. Het gebied is een resultante van de dynamiek tussen de Vecht als laaglandrivier en de veenrivier die het Naardermeer draineerde.

➤ Na 2 km komt u uit bij een spoorwegovergang. Deze oversteken en rechtdoor tot u op de dijk langs de Vecht uitkomt. Op deze dijk linksaf en even verder rechtsaf een vlonderpad op langs een bordje "Uitermeer". Aan het eind links, een graspad. Op een splitsing rechts aanhouden over een houten loopbrug. Voor het fort buigt het pad naar links. U loopt nu om het fort heen met de slotgracht aan de rechterhand, tot u weer bij de Vecht uitkomt. Hier linksaf, een smal pad langs een hekwerk aan uw linkerhand. Dit hekwerk blijven volgen tot u bij een groot toegangshek op asfalt uitkomt. Hier rechtsaf en even verder op een asfaltweg linksaf ('s Gravelandseweg).

6 Nieuwe Hollandse Waterlinie

De forten maken deel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De linie beslaat een strook land van zo'n 5 kilometer breedte tussen Muiden en de Biesbosch. Het hele gebied kon in tijden van oorlogsdreiging onder water gezet worden om het machtige en rijke Holland te beschermen tegen de vijand die altijd uit het oosten kwam. Fort Uitermeer bewaakte de sluis tussen de Vecht en de Gravelandse Vaart, de weg en de spoorlijn Amsterdam-Amersfoort. Het fort maakte tevens deel uit van de stelling van Amsterdam, een verdedigingslinie van 38 forten rondom de hoofdstad.

➤ De weg blijven volgen tot een ophaalbrug met sluisje. Hierna linksaf en meteen rechtsaf via een hekje. (U kunt na de ophaalbrug ook naar rechts de asfaltweg via de aangegeven stippellijn volgen). Na circa 100 meter rechtsaf, betonpad, overgaand in een graspad. Het pad door de weilanden vervolgen. Schuin voor een grote boerderij gaat u linksaf (het pad naar rechts negeren). Dit pad buigt even verder naar rechts en u blijft het nu geruime tijd volgen, min of meer evenwijdig aan een hoogspanningsleiding. Ter hoogte van een hoogspanningsmast buigt het pad naar rechts en even verder naar links. U komt uit voor een bordje "Rustgebied". Hier rechtsaf en nu rechtdoor naar een verkeersweg.

7 Natuurontwikkelingsgebied

Om het wegvloeiën van water uit het Naardermeer te voorkomen heeft Natuurmonumenten de omringende polder aangekocht en ingericht als natuurontwikkelingsgebied. De peilen worden er verhoogd waardoor zoveel tegendruk ontstaat dat het water in het Naardermeer minder snel zal wegstromen naar de omgeving. Om de waterkwaliteit nog verder te verbeteren is het gehele gebied uitgebaggerd. De fosfaten uit het baggerslib kunnen niet meer in het Naardermeer terecht komen. Het natuurontwikkelingsgebied wordt begraaasd door zwarte Gallowayrunderen. De nieuwe gebieden worden door de natuur zelf verder omgevormd in ondiepe moerassen en meren, rietlanden, ruigtes, bosjes en grazige begraaasde delen.

➤ Uiteindelijk komt u via een klaphek en een houten trappetje uit op een fietspad (Kreugerpad) langs een kanaal en een weg, waar u linksaf gaat. Na krap 1 km bij P-20058 schuin rechts, richting Bussum en ruim 1 km verder, bij een invalidenparkeerplaats en een picknickbank, linksaf het laarzenpad volgen. U heeft nu een sloot

aan uw linkerhand. Na 400 meter gaat u linksaf over een bruggetje en vervolgens direct rechtsaf. (Vanaf hier kunt u rechtdoor gaand een uitstapje maken naar een observatiescherm.)

8 Laarzenpad

Het Laarzenpad is een wandelroute over knuppelpaadjes inclusief twee uitkijkpunten. Eén bij de Hilversumse Bovenmeent vanwaar vele vogels te bekijken zijn en één bij de zuidelijkste plas van het Naardermeer, met prachtig uitzicht over het water.

➤ Terug op de route passeert u tweemaal een bruggetje en gaat daarna rechtsaf, een graskade langs een bosrand. Na 200 meter kunt u linksaf gaand een uitstapje maken naar een observatiehut. Weer terug op de route passeert u na 100 meter opnieuw een bruggetje en loopt rechtdoor langs de bosrand. Het bos buigt naar links en u blijft de bosrand volgen. Circa 150 meter verder volgt u vrijwel rechtdoor een graspad, dat zich langzaam van de bosrand verwijdert, en bij een hek met daarachter een paar boerderijen uitkomt. U gaat over een overstapje en houdt schuin links aan. Na 150 meter passeert u een bruggetje bij een hek en gaat u rechtdoor met aan uw rechterhand een sloot.

➤ Na 250 meter komt u weer bij een bruggetje dat u passeert. Hierna linksaf en direct rechts, een pad over planken volgen. Dit plankenpad helemaal aflopen. Later loopt u over betonijzers en tenslotte over een graspad. Voor een slagboom en een bord 'Naardermeer, geen toegang' rechtsaf, een bruggetje over en een houtsnipperpad volgen. Onderweg passeert u een bruggetje en een klaphekje en komt u aan het eind van het pad uit bij een groot hek. Vanaf hier volgt u de geel-rode markering.

➤ Het hek passeren en op de asfaltweg linksaf. Even verder loopt u tussen twee forten door. Voor een wit huis aan uw linkerhand rechtsaf een brug met wildrooster oversteken en Naarden binnenlopen, (Verlengde Fortlaan, voetpad links van de weg).

9 Kringenwet

Om het geschut op de forten van een vrij schootsveld te voorzien en om goed uitzicht te houden op het omliggende gebied werd in 1853 de 'Kringenwet' aangenomen. Rond elk verdedigingswerk werden drie denkbeeldige cirkels getrokken op afstanden van 300, 600 en 1000 meter. Binnen de eerste twee kringen mochten alleen houten huizen en gebouwen worden opgetrokken, zodat ze in tijden van oorlog snel verwijderd konden worden. Pas in 1951 werd de wet weer opgeheven. Houten huizen zijn ook nu nog steeds op meerdere plaatsen in de buurt van forten aanwezig, bijvoorbeeld aan de Verlengde Fortweg.

➤ Op een drukke kruising rechtdoor, de Verlengde Fortlaan vervolgen. U passeert een speelplaats aan uw rechterhand en gaat op een vijfsprong rechtdoor. Op een kruising linksaf de Zwarteweg inlopen. Op een rotonde rechtdoor, richting station. Halverwege de overweg naar rechts het perron oplopen.